

Handläggare: Anna Ambjörn
Telefon: 08-508 22 048

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

”Liljeholmsljuset” - medborgarförslag

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning som svar på medborgarförslaget.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Gunnar Ohlsén
avdelningschef

Sammanfattning

Medborgarförslag har inkommit till stadsdelsnämnden angående att uppföra ”Liljeholmsljuset” som ett minnesmärke i Liljeholmen, vid sjön Trekanten.

Förvaltningen har tagit emot synpunkter från exploateringskontoret, konstkansliet, stadsmiljögruppen samt en boende i Gröndal. Utifrån inkomna synpunkter samt att förvaltningen inte ansvarar för utsmyckning av offentliga miljöer eller har investeringsmedel till detta föreslår förvaltningen att medborgarförslaget avslås.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för samhällsplanering.

Bakgrund

Medborgarförslag har inkommit till stadsdelsnämnden angående att uppföra "Liljeholmsljuset" som ett minnesmärke i Liljeholmen, vid sjön Trekanten.

Medborgarförslaget

I medborgarförslaget framförs att nu då Liljeholmen genomgår en kraftig expansion får vi inte glömma området stolta förflutna. Som en symbol för Liljeholmens förflutna föreslås Liljeholmens stearinfabrik som grundades av Lars-Johan Hierta. Medborgarförslaget innebär att ett minnesmärke uppförs över Liljeholmens framgångshistoria och som ett landmärke till det nya Liljeholmen. Minnesmärket föreslås i form av ett stort ljus i en ljusstake, med totalhöjd 37 m. Förebilden är stearinfabrikens skapelse till konst- och industriutställningen i Stockholm 1897 (se bif förslag). Den föreslagna platsen för minnesmärket är mellan den sydöstra stranden av sjön Trekanten och tunnelbanan dvs i Trekantsparken. Vidare föreslås att ett café kan inrättas i själva "ljusstaken".

Förvaltningen har skickat förslaget till exploateringskontoret och konstrådet för synpunkter. Vidare har en boende i Gröndal, i brev ställt till stadsdelsnämndens ordförande, lämnat synpunkter på förslaget.

Inkomna synpunkter

I yttrande från Exploateringskontoret anges att idén med ett landmärke är intressant och kan utföras med konstnärlig finesse, placeringen är naturligtvis också viktig. Ett liknande skissförslag till konstnärlig utformning togs fram till Liljeholmstorget för ett antal år sedan, men då valdes ett annat förslag. Vidare framförs att konstrådet och konstkansliet ansvarar för dessa frågor men att finansiering ofta sker via Exploateringskontorets investeringsmedel för byggande av torg, gator m m. Hur och om förslaget kan genomföras eller ej bör utredas noggrannare, inte minst viktigt är vad konstkansliet har för åsikt i frågan.

Konstkansliet hänvisade frågan vidare till Stadsmiljögruppen, som samordnas av Trafikkontoret, eftersom de bedömde att ljusstaken inte är att betrakta som ett konstverk utan en replik av ett utställningsarrangemang, varför frågan inte tagits upp i konstrådet.

Enligt minnesanteckningar från Stadsmiljögruppen avslås förslaget. Förvaltningen har försökt få en mer utförlig motivering till avslaget men inte lyckats med detta.

I brev från boende i Gröndal, framförs att Liljeholmens stearinfabrik endast låg i Liljeholmen under åren 1839 – 1841. Han menar att fabriken inte har någon del i stadsdelens utveckling utan att något som ligger mer i tiden bör vara utgångspunkt för ett minnesmärke alternativt något från namnets ursprung. Han hänvisar till torpet Liljeholmen som låg under Årsta samt en krog- och värdshusverksamhet som bedrevs där från 1600-talet fram till slutet av 1800-talet.

Förvaltningens synpunkter

Utifrån inkomna synpunkter samt att förvaltningen inte ansvarar för utsmyckning av offentliga miljöer eller har investeringsmedel till detta föreslår förvaltningen att medborgarförslaget avslås.

Idén med ett minnesmärke är i och för sig intressant men bör, vilket Exploateringskontoret också skriver i sitt yttrande, utredas mycket noggrant, bland annat därför att symbolvärdet bör vara stort om det ska kopplas till områdets historia och utveckling.

Vidare förutsätter också inrättandet av ett landmärke att en lämplig plats finns. Den föreslagna placeringen, i Trekantsparken, anser förvaltningen inte vara lämplig eftersom den i dag utgörs av en anlagd park med en öppen yta som används flitigt av invånarna.

Bilagor

1. Medborgarförslag angående uppförande av ett Liljeholmsljus
2. Yttrande från Exploateringskontoret
3. Yttrande från Stockholm konstkansli/konstråd
4. Utdrag ur minnesanteckningar från Trafikkontoret, Stadsmiljögruppens möte
5. Synpunkter från boende i Gröndal